

„Echo Kowali”
to dodatek,
w którym
prezentujemy
najważniejsze
i najciekawsze
wydarzenia
w gminie.
Ukazuje się
raz na dwa
miesiące

Echo Kowali

Dodatek promocyjny Urzędu Gminy w Kowali nr 3 (3). Środa, 17 grudnia 2008 r.

Bądź szybszy
od dziennikarza
zostań...

Widziałeś, nagrałeś, zrobiłeś zdjęcie?
Napisz do nas

echodnia24@echodnia.eu

szukaj swoich zdjęć i tekstów
na www.echodnia.eu/modo

WÓJT OCENIA POŁOWĘ KADENCJI

Zapewnienie komunikacji dla mieszkańców gminy Kowala to jeden z sukcesów wójta Sławomira Stanika na półmetku kadencji. W ciągu kilku dni trasa miejskiej linii numer 5 została przedłużona do Młodocina Mniejszego, ruszyła również linia E. O innych sukcesach i porażkach wójt opowiada w wywiadzie.

► CZYTAJ NA STRONIE 2

NOWA DROGA W TRABLICACH

Jest już nowy asfalt na drodze gminnej w Trablicach. Teraz trwają tam ostatnie prace wykończeniowe przed otwarciem. Trasa usprawni dojazd do Radomia z tej części gminy Kowala.

► CZYTAJ NA STRONIE 4

Polscy powstańcy bili się pod Kowalą

Warto pamiętać o tym, co wydarzyło się 145 lat temu w rejonie Kowali. Polacy walczyli wtedy z Rosjanami

Podczas inscenizacji bitwy pod Kowalą, zorganizowanej w 2005 roku w Muzeum Wsi Radomskiej, w rolę Teodora Cieszkowskiego wcielił się Paweł Łuk-Murawski.

Wnocy 21 sierpnia 1863 roku wojska carskie podpaliły Kowalę i zabrały się do rabunku. Wtedy uderzyli w nich powstańcy. Rosjanie, oświetleni przez ogień palącej się wsi, nie mogli zorganizować skutecznej obrony przed nacierającymi z ciemności powstańcami i ponieśli klęskę. Jed-

nak straty powstańców również były znaczne. Było to około 200 ludzi. Dziś wiele osób nie wie, co wtedy wydarzyło się w tej podradomskiej wsi, więc w tym numerze „Echa Kowali” opisujemy tę historię.

► CZYTAJ NA STRONIE 4

W NUMERZE

Nowa pracownia komputerowa w szkole

Od września tego roku uczniowie Publicznej Szkoły Podstawowej w Kowali uczą się informatyki, korzystając z nowych komputerów. Nowa pracownia dysponuje obecnie 15 komputerami, z których 10 jest nowych. Z jednego komputera korzysta teraz na lekcji maksymalnie dwóch uczniów. Nauczyciele mogą wykorzystywać zasoby Internetu oraz prowadzić lekcje z wykorzystaniem rzutnika multimedialnego, który jest w wyposażeniu pracowni. Uczniowie są bardzo zadowoleni z nowego sprzętu.

► CZYTAJ NA STRONIE 3

Gminny konkurs na temat uzależnień

Uczniowie Publicznego Gimnazjum w Parznicach zwyciężyli w konkursie wiedzy o uzależnieniach. Konkurs uświetnił zespół teatralny z tej szkoły, który zaprezentował przedstawienie profilaktyczne przygotowane przez uczniów (na zdjęciu). Impreza była podsumowaniem działań dotyczących problematyki narkotykowej w tym roku, podejmowanych na terenie gminy Kowala. Jego celem było podniesienie poziomu wiedzy na temat szkodliwości stosowania środków psychoaktywnych.

► CZYTAJ NA STRONIE 3

Minęły dwa lata kadencji

Rozmowa ze Sławomirem Stanikiem, wójtem gminy Kowala

Sławomir Stanik

Wójt gminy Kowala, wybrany w 26 listopada i zaprzysiężony 4 grudnia 2006 roku. Urodził się w 1958 roku w Radomiu, a obecnie mieszka w Kowalówce, w gminie Kowala. Z wykształcenia magister inżynier mechanik, absolwent Politechniki Częstochowskiej. Żona, córka Patrycja. Hobby to sport i motoryzacja. Zanim został wójtem, był kierownikiem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Radomiu.

* Minął właśnie półmetek pana kadencji na stanowisku wójta gminy Kowala. Jak pan ocenia te dwa pierwsze lata?

- 4 grudnia minęły dwa lata od dnia ślubowania. Połowa kadencji zawsze nasuwa ocenę tego, co zostało dokonane i tego, co należy zrobić jeszcze w tej kadencji. Dzisiaj widać, że przygotowania do niej powinny trwać minimum przez dwa lata poprzedniej. Nadrobienie zaległości, szczególnie projektowych i geodezyjnych, jest bardzo czasochłonne i kapitałochłonne. Od 2007 roku ceny tego typu usług wzrosły bowiem kilkakrotnie.

* Co w tym czasie zostało już wykonane w gminie?

- Ciągłe wykonujemy dużo prac regulujących prawo własności dróg gminnych, wraz z ich poszerzeniem do sześciu metrów. Przygotowaliśmy projekty i doprowadziliśmy do realizacji modernizację kilku odcinków dróg wojewódzkich. Wykonany został też projekt drogi powiatowej z Trabcich do Sołtykowa. Modernizowany jest wodociąg wraz ze stacją ujęcia wody w Dąbrówce Zabłotniej. Dopiero na początku grudnia tego roku staliśmy się właścicielami terenu, na którym stoi właśnie ta stacja.

Od wiosny 2008 roku jesteśmy właścicielami świetlicy w Trabcicach, zbudowanej na początku lat 80. Remontom są poddawane placówki oświatowe. To między innymi naprawy dachów, wymiana centralnego ogrzewania, okien i wyposażenia wewnątrz. Uruchomiona została stołówka w Gimnazjum, zbudowaliśmy też przydomową

oczyszczalnię ścieków w Publicznej Szkole Podstawowej w Bardzicach. Nie można zapomnieć o wielkich inwestycjach sportowych, takich jak budowa hali sportowej w Kowali, budowa kompleksu boisk ze sztuczną nawierzchnią i budynkiem szatni w ramach projektu „Moje Boisko Orlik 2012” w Mazowszanach czy boisk piłkarskich w Trabcicach i Kowali. Przygotowujemy się również do rozwiązania problemu oczyszczania ścieków na terenie naszej gminy. Liczba przedsięwzięć jest ogromna i to one powinny utwierdzić nas w przekonaniu, że dwa lata tej kadencji nie zostały zmarnowane.

* Co by pan teraz uznał za swój największy sukces?

- Zapewnienie komunikacji publicznej mieszkańcom naszej gminy. Tutaj muszę wrócić do maja 2007 roku, kiedy to prywatny przewoźnik z dnia na dzień zerwał przewóz na regularnych liniach łączących gminę Kowala z Radomiem. Większość mieszkańców gminy miała ogromne problemy z przemieszczaniem się do szkoły i pracy czy w dotarciu do lekarza. Dotknęło to dużą grupę osób, które nie mają własnych samochodów. Pomagała mi wtedy zasada, jakiej jestem wierny, iż w kluczowych sprawach trzeba mieć alternatywne rozwiązanie i że musi ono być przygotowane już wcześniej. W ciągu zaledwie kilku dni trasa miejskiej linii autobusowej numer 5 została przedłużona do Młodocina Mniejszego. Pomógł nam w tym Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji w Radomiu. Ruszyła też linia E, obsługiwana przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji. Okazało się, że obydwie linie przyjęły się i funkcjonują do dzisiaj.

* Są sukcesy, ale zapewne były też niepowodzenia. Czego nie udało się zrealizować w ciągu tych dwóch lat?

- Jest jedno niepowodzenie, które należy rozpatrywać w kategorii „bez uśmiechu”. Nie udało mi się doprowadzić do doskonałej atmosfery wokół Gminnego Klubu Sportowego Zorza. Obecnie atmosfera wśród działaczy jest poprawna, ale do dobrej jeszcze sporo jej brakuje. Skrócenie działaczy na przełomie roku 2007/2008 było tak duże, że groziło rozwiązaniem klubu. Jestem przekonany, że dynamiczny rozwój infrastruktury sportowej na terenie gminy zażegana wszystkie kłopoty działaczy i przyczyni się do osiągnięcia dobrych wyników sportowych.

* Przez gminę Kowala ma przebiegać fragment południowej obwodnicy Radomia. Najpierw trzeba jednak wykupić grunty na budowę, ale na to potrzeba dużo pieniędzy. Jak gmina zamierza radzić sobie z tym problemem?

- Odpowiadając na to pytanie, chciałbym odnieść się do

trzech różnych inwestycji drogowych, przebiegających częściowo przez gminę Kowala, nazywanych potocznie obwodnicami. To, co je łączy, to stopień zaawansowania, ponieważ żadna nie weszła jeszcze w fazę realizacji. Ostatnio, najgłośniejszą jest o tak zwanej małej obwodnicy Radomia, na którą w projekcie budżetu państwa zapisano pięć milionów złotych z przeznaczeniem na wykup gruntów właśnie na terenie naszej gminy. Będzie to nowa trasa biegnąca od alei Grzeźnarowskiego na wysokości Centrum Handlowego M1 aż do międzynarodowej trasy E77 w Kosowie. Obwodnica ma ograniczyć ruch tranzytowy w Radomiu, który obecnie przebiega przez wąskie gardło ulicy Wjazdowej albo ulicą 1905 Roku, prawie przez centrum Radomia.

Mimo tego, że nowa obwodnica będzie przebiegać głównie przez niezabudowane tereny miasta, a tylko w końcowej fazie przez Kosów, będzie to droga, która w nowy sposób określi powiązanie komunikacyjne gminy Kowala z Radomiem. Według planowanego węzła obwodnicy z trasą wojewódzką numer 744, przebiegającą przez Trabcice, przewidywane jest jej przesunięcie o kilkaset metrów na wschód i odcięcie od ulicy Wierzbickiej. Kolejny kluczowy punkt, to wejście obwodnicy na teren gminy Kowala. W Kosowie powstanie kolizyjne skrzyżowanie z obecną drogą powiatową prowadzącą od Krychnowic.

* Jakże to może mieć konsekwencje dla waszej gminy?

- Wspomniana obwodnica rozwiąże częściowo problemy komunikacyjne Radomia, ale dla gminy Kowala jej powstanie będzie mieć swoje dobre i złe strony. Oprócz ewidentnych korzyści w postaci lepszej dostępności północnej części gminy, pojawią się problemy typowe dla obszarów wiejskich, przez które przebiega ruchliwa trasa tranzytowa. Jako przykład mogą służyć Wsola i Wielogóra w gminie Jedlińsk, gdzie na drodze ekspresowej regularnie dochodzi do śmiertelnych potrażeń pieszych. Dlatego na etapie konsultacji projektu obwodnicy wielokrotnie zwracaliśmy uwagę na zapewnienie bezkolizyjnych połączeń z drogami znajdującymi się na jej trasie oraz konieczność zaplanowania tam bezpiecznych przejść dla pieszych.

Chciałbym podkreślić, że budowa małej obwodnicy to w całości inwestycja władz Radomia i to problemy komunikacyjne miasta są powodem jej powstania. Cały koszt inwestycji wyniesie około 120 milionów złotych, w tym kilkanaście milionów będzie kosztować prawie trzykilometrowy odcinek w Kosowie. Dla naszej gminy jest to ciężar nie do udźwignięcia, gdyż taką kwotę wydajemy w ciągu dwóch, trzech lat na wszystkie zadania inwestycyjne. Nie ulega ta-

kie wątpliwości, że mała obwodnica południowa ma znaczenie ponadlokalne, a co za tym idzie inwestor powinien uzyskać wsparcie zewnętrzne, nie tylko na etapie wykupu gruntów, ale przede wszystkim w fazie budowy.

* Wspomniał pan, że nie jest to jedyna trasa, która jest projektowana na terenie gminy. Jakże jeszcze mają być?

- Kolejną planowaną inwestycją drogową, która jedynie w końcowym etapie „zahaczy” o naszą gminę, będzie zachodnia obwodnica Radomia. Według projektu, będzie to droga ekspresowa przebiegająca od trasy E77 w miejscowości Jedlanka w gminie Jedlińsk, przez gminy Zakrzew i Wolanów aż do Młodocina Mniejszego, gdzie planowany jest węzeł z trasą kielecką. Budowa tej obwodnicy powinna zacząć się w przyszłym roku.

Dla nas najważniejsza jest jednak inna inwestycja, a mianowicie obwodnica południowa w ciągu trasy ekspresowej S12, która według każdego z trzech wstępnych wariantów, przecina naszą gminę na całej szerokości. Z naszego punktu widzenia, planowaną obwodnicę należy jak najdalej przesunąć na południe, aby nie kolidowała z terenami budowlanymi w północnej części gminy, czyli w takich miejscowościach jak Augustów, Kotarwiec czy Huta Mazowskańska. Niestety, wciąż nie możemy doczekać się na decyzję w tej sprawie, co utrudnia planowanie przestrzenne, choćby w zakresie warunków zabudowy.

* Czy tak wyobrażał sobie pan rządzenie gminą Kowala, gdy startował pan w ostatnich wyborach samorządowych, czy jednak życie wyfykowało te wyobrażenia?

- Myślę, że moje predyspozycje, doświadczenia zawodowe i życiowe oraz to, że jestem

mieszkańcem tej gminy od urodzenia, dawało gwarancję na to, iż moje zwycięstwo w wyborach samorządowych nie zawiedzie oczekiwań tych, którzy oddali na mnie swój głos. Decydując się na kandydowanie wiedziałem, że gdy zostanę wójtem gminy, będę musiał zmierzyć się z niełatwymi zadaniami. Jest to dosyć specyficzny rodzaj służby wobec mieszkańców i ich problemów. Życie

zawsze weryfikuje poglądy na daną sprawę. Gmina Kowala jest trudną gminą w zarządzaniu ze względu na jej podmiejski charakter, duże bezrobocie, sporą ilość przestępstw i bezwzględność niektórych ludzi, którzy po przegranych wyborach samorządowych nie mogą się z tym pogodzić. Prawdą jest również to, że codziennie się czegoś nowego uczy, którą się zdobywamy nowe doświadczenia. To wszystko jest wbudowane w pracę każdego samorządowca.

* Jak oceniłby pan pierwszą połowę swojej kadencji w szkolnej skali ocen, czyli od jedynki do szóstki włącznie?

- Jest to bardzo trudne pytanie, chyba najtrudniejsze. Samoocenie poddawani są codziennie politycy z pierwszych stron gazet i widzimy jakie jest to niespójne z rzeczywistością. Należę do tej grupy ludzi, którzy nie ulegają samozachwytności. Stawiam przed sobą i swoimi podwładnymi zadania trudne, ale przy poważnym podejściu do nich możliwe do zrealizowania. Jeżeli już konieczne jest wystawienie szkolnej oceny, to na pewno skala szlaby w kierunku tej wyższej. Za dwa lata mieszkańcy gminy Kowala, stojąc znowu przed urną wyborczą, wystawią mi ocenę za moją pracę. Jaka ona będzie, pokaże czas!

* Dziękuję za rozmowę.

Inwestycje w 2007 roku

Drogi gminne: budowy dróg w Parznicach (500 metrów), Grabinie (600 metrów), Hucie Mazowszańskie (760 metrów), Kowalówce (500 metrów), Mazowszanach (310 metrów), parking przy ośrodku zdrowia w Kowali, regulacja stanu prawnego dróg (około 6000 metrów), zakup kamer do pomiaru prędkości.

Oświata i sport: wyposażenie kuchni w Publicznym Przedszkolu w Kowali, wymiana pieców centralnego ogrzewania w Publicznym Przedszkolu w Kowali i w Publicznej Szkole Podstawowej w Mazowszanach, budowa wiejskiego boiska piłkarskiego w Trabcicach, projekty sal gimnastycznych w Kowali i Mazowszanach, zainstalowanie kamer monitoringu w szkołach.

Sieć wodociągowa: budowa wodociągów w Ludwinowie (1845 metrów i 55 przyłączy) i w Kowali-Kolonii.

Zakupy dla jednostek ochotniczych straży pożarnych: zakup samochodu strażackiego dla OSP w Bardzicach oraz wyposażenia dla pozostałych jednostek z terenu gminy Kowala.

Inwestycje Mazowieckiego Zarządu Dróg: budowa drogi wojewódzkiej numer 733 z Kowali do Parznic (4 kilometry). Udział gminy Kowala: budowa chodnika (2800 metrów), przygotowanie dokumentacji geodezyjnej dróg numer 733 oraz 744.

Pozostałe inwestycje: modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Kosowie oraz opracowanie kompleksowego programu oczyszczania ścieków na terenie gminy.

Udział gminy Kowala w inwestycjach Powiatowego Zarządu Dróg w Radomiu: przebudowa drogi powiatowej w Kosowie.

Inwestycje w 2008 roku

Drogi gminne: budowy dróg w Bardzicach (705 metrów), Młodocinie Mniejszym (550 metrów), Romanowie (702 metrów), Trabcicach (410 metrów), projekty przebudowy dróg gminnych (6 kilometrów), regulacja stanu prawnego dróg (około 4500 metrów), budowa parkingu przy drodze w Koficzach-Kolonii.

Oświata i sport: budowa kompleksu boisk o sztucznej nawierzchni w Mazowszanach w ramach programu „Orlik 2012”, budowa sali gimnastycznej w Kowali, remont budynku Publicznego Gimnazjum w Parznicach, budowa wiejskiego boiska piłkarskiego w Kowali, monitoring w szkołach, wyposażenie siłowni w Publicznym Gimnazjum w Parznicach.

Wodociągi i kanalizacja: budowa wodociągu z Dąbrówki Zabłotniej do Romanowa, projekty oczyszczalni i sieci kanalizacyjnej w Parznicach oraz oczyszczalni przydomowych w Dąbrówce Zabłotniej, Romanowie, Maliszowie, Bardzicach i Grabinie oraz budowa oczyszczalni przy szkole w Bardzicach.

Zakupy dla jednostek ochotniczych straży pożarnych: zakup samochodu strażackiego dla jednostki w Rudzie Małej.

Inwestycje Mazowieckiego Zarządu Dróg: budowa drogi wojewódzkiej numer 744 na odcinku z Mazowszan do Kotarwic, budowa drogi numer 733 na odcinku z Kowali do Augustowa. Udział gminy Kowala: budowa chodnika (około 800 metrów).

Pozostałe inwestycje (finansowane z własnych pieniędzy): projekt i budowa oświetlenia dróg gminnych, projekt skweru w Kowali, projekt przebudowy drogi powiatowej w Trabcicach oraz zakup samochodu (busa) marki Volkswagen.

Natogi są szkodliwe

■ Młodzi ludzie nauczyli się dzięki szkoleniom i konkursom, jak uniknąć zagrożeń związanych z narkotykami

Konkurs wygrała drużyna z gimnazjum w Parznicach (od lewej): Michał Ostatek, Anna Piasecka i Kinga Piszczyk.

16
nauczycieli

z terenu gminy Kowala zostało przeszkolonych pod kątem przeprowadzenia w klasach szóstych szkół podstawowych programu profilaktycznego pod nazwą „Veto wobec przemocy, alkoholu i narkotyków”. Dzięki temu dzieci we wszystkich szkołach na terenie gminy wzięły udział w profesjonalnych warsztatach profilaktycznych z zakresu uzależnień.

Uczniowie Publicznego Gimnazjum w Parznicach okazali się najlepszymi w konkursie wiedzy o uzależnieniach. Brali w nim udział młodzi ludzie z terenu gminy Kowala.

Konkurs wiedzy o szkodliwości narkotyków został zorganizowany na początku grudnia w Ośrodku Integracji Środowiskowej „Szansa” w Kowali. Wzięli w nim udział uczniowie Publicznego Gimnazjum w Parznicach oraz publicznych szkół podstawowych w Kowali, Bardzicach, Kończycach i Mazowszanach.

Konkurs był podsumowaniem wszystkich działań dotyczących problematyki narkotykowej w bieżącym roku. Jego celem było podniesienie poziomu wiedzy na temat szkodliwości stosowania środków psychoaktywnych i korzyści płynących z ich nieużywania. W 2008 roku został zrealizowany Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kowala. Opracowali go pedagodzy: Aneta Grzyb z Ośrodka Integracji Środowiskowej „Szansa”, Ewa Falkiewicz, pedagog z gimnazjum w Parznicach i Grażyna Grudzińska, pedagog z podstawówki w Kowali. Program został zatwierdzony przez Radę Gminy i wdrożony do realizacji w lutym 2008 roku. Wcześniej została przeprowadzona dokładna diagnoza zjawiska narkomanii w gminie, oparta na ankietach, wywiadach i obserwacji środowiskowej.

JAK SOBIE RADZIĆ?

Jednym z celów programu było to, aby dzieci we wszystkich szkołach na terenie gminy brały udział w profesjonalnych warsztatach profilaktycznych z zakresu uzależnień. Do realizacji tego celu przeszkolono 16 nauczycieli. Ich zadaniem było przeprowadzenie w klasach szóstych programu profilaktycznego pod nazwą „Veto wobec przemocy, alkoholu i narkotyków”.

Wspomniany program obejmował między innymi następujące tematy: poznanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach

stresowych, uświadomienie przyczyn sięgania po narkotyki i próba znalezienia alternatywy, przekazanie informacji o zagrożeniach, jakie niesie ze sobą używanie bądź próbowanie narkotyków, zapoznanie uczniów z pojęciami: tolerancja, narkotyki, substancja psychoaktywna, uzależnienie fizyczne i psychiczne, objaw abstynencyjny, ćwiczenie sposobów odmawiania w trudnych sytuacjach oraz uświadomienie uczniom, do kogo mogą zwrócić się o pomoc w trudnej sytuacji. Podczas zajęć dzieci dostały ulotki z Krajowego Biura Przeciwdziałania Narkomanii.

ROZDAWALI ULOTKI

Zgodnie z założeniami Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, w szkołach na terenie gminy odbyły się też zajęcia dla rodziców z zakresu uzależnień. Prowadzili je pedagodzy szkolni i psycholodzy ze Stowarzyszenia KARAN. W czasie tych spotkań zostały rozdane ulotki informujące, jak rozpoznawać i radzić sobie z tym problemem oraz gdzie szukać pomocy. Uczniowie klas IV-VI obejrżeli profesjonalne przedstawienie profilaktyczne, poruszające problematykę agresji i ryzykownych zachowań wynikających z sięgania po środki uzależniające. Odbyły się również trzy spotkania przedstawicieli instytucji lokalnych, na których omawiana była forma profilaktyki.

Szkoły, władze gminy oraz przedstawiciele instytucji lokalnych aktywnie włączyli się w Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, finansowany z funduszu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Nad rozwojem oraz właściwym przebiegiem programu czuwała Aneta Grzyb, koordynator i pedagog z ośrodka „Szansa”. Gminny konkurs „Wiedzy z zakresu uzależnień” był podsumowaniem zadań zawartych w programie na 2008 rok. Dzieci biorące udział w konkursie wykazały się wszechstronną wiedzą o szkodliwości narkotyków.

WYGRAŁY PARZNICE

Zmagania trzyosobowych drużyn z każdej szkoły oceniała komi-

sja konkursowa w składzie: Łucja Byzdra, przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowali; Stanisław Woźnica, komendant Posterunku Policji w Kowali; Elżbieta Strzecha, pielęgniarka środowiskowa z Ośrodka Zdrowia w Kowali; Teodora Karolik, przewodnicząca Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego oraz wiceprzewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowali; Stanisław Kolanowski, jeden z członków komisji.

Zadaniem drużyn było udzielanie ustnych lub pisemnych odpowiedzi na pytania z zakresu wiedzy o szkodliwości i zagrożeniach, jakie niesie ze sobą używanie środków psychoaktywnych. Musieli też rozwiązać test na temat mitów o narkotykach oraz zaprezentować hasło promujące zdrowy styl życia. Zwycięzcą została drużyna z Publicznego Gimnazjum w Parznicach. Zawodnicy otrzymali dyplomy oraz pendrive'y, a dla swojej szkoły 500 złotych na dofinansowanie działań związanych z profilaktyką. Pozostałe drużyny otrzymały książki oraz dyplomy.

KONKURS PLASTYCZNY

Konkurs uświetnił zespół teatralny z Publicznego Gimnazjum w Parznicach, który zaprezentował przedstawienie profilaktyczne przygotowane przez uczniów. W tym samym czasie został rozstrzygnięty również gminny konkurs plastyczny pod tytułem „Życie bez uzależnień - zdrowie i bezpieczeństwo”. Pierwsze miejsce zajęła Kamila Kowalczyk z Publicznej Szkoły Podstawowej w Bardzicach, drugie Konrad Ukleja z Publicznej Szkoły Podstawowej w Bardzicach, a trzecie Klaudia Chełmińska z Publicznej Szkoły Podstawowej w Mazowszanach.

Nagrody dla najlepszych uczestników konkursu ufundowała Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

CHARYTATYWNA AKCJA W SZKOLE

Uczniowie z Kowali dzielili się słodyczkami

Już po raz piąty w Publicznej Szkole Podstawowej w Kowali odbywała się zbiórka charytatywna Samorządu Uczniowskiego pod hasłem „Słodki Mikołaj - podziel się słodyczkami”.

W dniach 5-11 grudnia uczniowie podstawówki w Kowali zbierali słodycze. Celem tej akcji była chęć obdarowania słodyczkami tych dzieciaków, które z rozmaitych przyczyn nie mogą liczyć na upominki od Świętego Mikołaja.

Pragniemy naszym uczniom uświadomić, że obdarowywanie innych, choćby drobnostką, daje wiele radości i zadowolenia. Uważamy też na potrzeby innych ludzi - przekonuje Małgorzata Grzesiak, opiekunka samorządu szkolnego w Kowali.

Akcja była zaplanowana i przeprowadzona przez

uczniów, którzy we współpracy z wychowawcami zebrali dużą ilość słodyczy różnorodności. Najofiarniejsi byli uczniowie klas I-III, którzy ze swoich paczek najchętniej oddaliby wszystkie słodycze. Ofiarności nie brakowało również uczniom starszych klas, którzy na akcję przeznaczali często swoje kieszonkowe. Zebrane słodycze trafiły już jako mikołajkowe upominki do dzieciaków znajdujących się pod opieką siostr michalitek w Radomiu.

Nasza szkoła często przeprowadza akcje charytatywne i na szczodrości naszych uczniów, na ich dobrych sercach nigdy się jeszcze nie zawiedliśmy - cieszy się Łucja Byzdra, dyrektorka szkoły, podsumowując tegoroczną akcję „Słodki Mikołaj”.

NIE MUSZĄ WALCZYĆ O MIEJSCA

Lekcje informatyki w nowej pracowni

Uczniowie z Kowali mają nową pracownię komputerową.

Dwie szkoły w gminie Kowala posiadają od tego roku szkolnego nowe pracownie komputerowe. Zostały one zorganizowane w ramach projektu „Pracownie komputerowe 2007”.

Od września uczniowie Szkoły Podstawowej w Kowali poznają tajniki informatyki, korzystając z nowych komputerów.

Dysponujemy obecnie aż 15 komputerami, z czego 10 to nowe, sfinansowane z funduszu EFS. Z jednego komputera korzysta teraz na lekcji maksymalnie dwóch uczniów - cieszy się Łucja Byzdra, dyrektor szkoły. - Można powiedzieć, że stanęliśmy już u progu XXI wieku. Nowa pracownia daje szansę rozwoju dzieciom, z których nie każde ma komputer w domu.

Nauczyciele mogą wykorzystywać zasoby Internetu i prowadzić ciekawe lekcje z wykorzystaniem rzutnika multimedialnego, który jest w wyposażeniu pracowni. Uczniowie klas IV-VI rozwijają swoje umiejętności w ramach koła informatycznego.

- Te komputery są super - cieszą się uczniowie. - Nie musimy już walczyć o miejsce przy klawiaturze. Trochę na początku mieliśmy „stracha”, bo musieliśmy uczyć się logowania i korzystania z programu Vista, ale szybko udało się to opanować.

Zmartwieniem dyrektorki szkoły jest obecnie zapewnienie jak najlepszego wykorzystania pracowni. Na razie korzystają z niej głównie uczniowie klas IV, V i VI.

Historyczna bitwa pod Kowalą

Przypominamy jedną z najważniejszych potyczek, które miały miejsce w regionie radomskim

200 osób

poniosło śmierć w krwawej bitwie z wojskami rosyjskimi pod Kowalą, która rozegrała się 21 sierpnia 1863 roku. Były też straty materialne, bo część wsi spłonęła.

W 1863 roku pod Kowalą powstańcy stoczyli krwawą bitwę, w której zginęło około 200 osób. Teraz mało kto wie o tych wydarzeniach, dlatego chcemy o nich przypomnieć.

Latem 1863 roku w okolicach Wąwolnicy niedaleko Puław zorganizował się oddział pod wodzą Teodora Cieszkowskiego pseudonim „Ćwiek”. Faktycznym dowódcą był major Murdelio. Był to kilkusetosobowy oddział powstańczy, dobrze wyposażony w broń. Dołączył do niego oddział pod wodzą Władysława Eminowicza, który walczył z Marianem Langiewiczem, a potem został szefem sztabu w oddziale Dionizego Czachowskiego.

MARSZ W NOCY

Po rozbiściu partii Czachowskiego w czerwcu 1863 roku, podpułkownik Eminowicz sformował nowy oddział i dołączył do grupy Cieszkowskiego w okolicach Lublina. Partie Cieszkowskiego i Eminowicza liczyły razem ponad 1200 ludzi. Walczyli z Rosjanami w okolicach Chelma i Krasnegostawu. W połowie sierpnia Cieszkowski i Eminowicz dostali ważne zadanie przeprawy przez Wisłę i udanie się w kierunku granicy z Gali-

cją, żeby osłonić posiłki przybywające tam z Galicji.

Przemarsz wojsk powstańczych do granicy miał odbyć się bez prowokowania Rosjan. Nocą z 14 na 15 sierpnia powstańcy przepłynęli przez Wisłę w rejonie Kazimierza i zdążyli w kierunku Łży. Udało się zachować przemarsz w tajemnicy, ale 20 sierpnia doszło pod Łżą do przypadkowej strzelaniny z wojskami carskimi. Rosjanie z miejscowego garnizonu ruszyli przeciwko powstańcom. Ci zmienili trasę i poszli w stronę Przytyka.

PODPALILI WIEŚ

21 sierpnia Cieszkowski i Eminowicz zatrzymali się na skraju podradomskiej wsi Kowala. Powstańcy nie spodziewali się w okolicy wojsk rosyjskich. Jednak Rosjanie, mając informacje o dużym oddziale powstańczym, wysłali przeciw niemu oddziały z Radomia. Żołnierze nie byli dostatecznie przygotowani do walki, nie mieli ze sobą armat i byli fatalnie dowodzeni.

Wojska carskie podpaliły wieś i zabrały się do rabunku. Wtedy uderzyli powstańcy. Rosjanie, oświetleni przez ogień palącej się wsi, nie mogli zorganizować skutecznej obrony przed nacierającymi z ciemności powstańcami i po-

Inscenizacja walk powstańczych spod Kowali odbyła się z wielkim rozmachem w 2005 roku w Muzeum Wsi Radomskiej.

nieśli klęskę. Jednak straty powstańców były znaczne. Było to około 200 ludzi. Straty odniesione przez mieszkańców wsi były spore, bo był to czas tuż po żniwach, a spłonęły niejedna stodoła i spichlerz.

POMNIK KU CZCI

Po bitwie powstał we wsi pomnik, wzniesiony przez

Rosjan, z napisem po rosyjsku, czyli cyrylicą: „Pamiętnik radiowemu 12 rot 26 piechotnego Mogilewskiego pułka Prokopiu Smirnowu ubitemu w diele pri dierewni Kowala 8 awgusta 1863 godu” (różnica dat wynika z różnic kalendarzy polskiego i rosyjskiego). Pomnik ów został

zniszczony zapewne po 1915 roku. Przed trzema laty w Muzeum Wsi Radomskiej odbyła się rekonstrukcja bitwy pod Kowalą, przygotowana przez Przemysława Bednarczyka, nauczyciela historii z III Liceum Ogólnokształcącego imienia Dionizego Czachowskiego w Radomiu.

Radości, szczęścia i spokoju
z okazji świąt Bożego Narodzenia
oraz pomyślności w Nowym 2009 Roku

zyczą

Sławomir Stanik,
wójt gminy Kowala

Roman Wasik,
przewodniczący Rady Gminy

KONIEC REMONTU GMINNEJ DROGI

W Trablicach jest już asfalt

W Trablicach trwają już prace przy utwardzaniu poboczy.

Nowy asfalt ułożono na drodze gminnej w Trablicach. Teraz trwają tam ostatnie prace wykończeniowe przed otwarciem. Trasa usprawni dojazd do Radomia z tej części gminy Kowala.

Droga łącząca Trablice z Radomiem nie była do tej pory zbyt często wykorzystywana, ze względu na fatalny stan jej nawierzchni. Asfalt był położony tylko do ostatnich budynków wsi. Dalej droga była gruntowa, a w zasadzie piaszczysta. W suche dni można było tam nawet ugrzęznąć w miękkim piasku.

Gmina Kowala postanowiła to zmienić i wyasfaltować także pozostały fragment tej drogi. Prace rozpoczęły się

pod koniec października i obecnie dobiegają już końca. Drogowcy położyli tam betonowe obrzeża, wykonali podbudowę jezdnii i ułożyli nowy asfalt. Teraz utwardzają pobocza.

Droga została przebudowana na odcinku o długości ponad 400 metrów, należącym do gminy Kowala. Odcinek od granicy administracyjnej gminy do skrzyżowania ulic Wiejskiej i Drzymały w Radomiu, należący do miasta, ma zostać przebudowany w nadchodzącym roku. Dzięki temu mieszkańcy podradomskich Trablic będą mieli wygodny i szybki dojazd do miasta. Obecnie muszą dojeżdżać aleją Kotlarza do trasy wojewódzkiej numer 744 i pokony-

wać dwa przejazdy kolejowe na ulicy Wierzbickiej.

Wygodniejszą drogę będą mieli również niezmotywowani mieszkańcy Trablic, korzystający na co dzień z autobusów komunikacji miejskiej w Radomiu. Od ostatnich zabudowań wsi do pętli końcowej „szóstki” na Godowie jest kilkaset metrów, dlatego część mieszkańców regularnie pokonuje ten odcinek pieszo, aby dalej móc pojechać autobusem. Teraz na terenie swojej gminy będą mogli chodzić już po asfaltowej nawierzchni.

Inwestycję w gminie Kowala wykonała kielecka firma Rem-Wod. Koszt przebudowy drogi wyniósł 220 tysięcy złotych.